

F. t. beslutn. vedr. etablering af sprøjtefrie randzoner langs haver m.v.

Beslutningsforslag nr. B 19. Fremsat den 15. marts 2005 af Per Clausen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL), Rune Lund (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af sprøjtefrie randzoner langs haver, naturarealer, vandløb og søer

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om at indføre fagligt begrundede sprøjtefrie randzoner langs haver, naturarealer, vandløb og søer til sikring mod vinddrift af sprøjtemidler.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 83 fra folketingsåret 2004-05, 1. samling (se Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A side 4181 og 4183). Dette beslutningsforslag var en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 70 fra folketingsåret 2003-04 (se Folketingstidende 2003-04, forhandlingerne side 4706 og tillæg A side 2989 og 2994).

Det er efter forslagsstillernes opfattelse ikke rimeligt, at naboarealer til konventionelt dyrkede marker skal udsættes for vinddrift af pesticider. Til illustration af problemstillingen vil der som udvalgsbilag til beslutningsforslaget blive omdelt uddrag fra Praktisk

Økologi nr. 4/2003 med ét af et dusin eksempler, som foreningen Praktisk Økologi er blevet bekendt med. Man kan se billeder af skaderne og læse om implikationerne, når den skadelidte forsøger at opnå lidt retfærdighed.

Derfor bør der lovgives om en mindsteafstand til markskel mod haver, naturarealer, vandløb og søer, hvor der ikke må sprøjtes. Der er gennemført en lang række videnskabelige forsøg med, hvor mange sprøjtemiddelrester der falder hvor langt fra den yderste sprøjtedyse, når man anvender almindeligt sprøjteudstyr. Forsøgene er udført ved en fornuftig lav vindhastighed.

Procent af standarddosis, der falder hvor langt fra yderste sprøjtedyse	1 m	5 m	10 m	70 m
Bar mark*	20	1	0,4	0,03
Kortklippet græsmark**	1,2	0,3	0,1	0,01
Korn*	20	2	0,8	0,03
Markafgrøder***	3	0,7	0,3	0,05
Plantage***	30-40	20	10	0,1

* J. C. Van de Zande et al. 2002: »International Advances in Pesticide Application«. Environmental Risk Control s. 164-172.

** Ganzelmeier et al. 1995: »Untersuchungen zur Abtrift von Pflanzenschutzmitteln. Ergebnisse eines bundesweiten Versuchsprogrammes«. Mitteilung aus der Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft hæfte 304, Berlin.

*** Ganzelmeier et al. 2000: »Drift reducing sprayers and sprayer testing«. Pesticide Application s. 1-4.

Som det ses, er der meget stor forskel på undersøgelsesresultater. Kilden afmærket med ** har fundet en faktor 10 mindre værdier for drift af sprøjtemidler i en kortklippet græsmark i forhold til, hvad kilden afmærket med * har fundet på en kornmark, selv om de ifølge forfatteren burde ligge på linje med hinanden. Forfatteren forklarer (oversat fra engelsk): »Det er kendt, at afgrødetypen og dens struktur influerer på afsætningen af sprøjtemidler og på, hvor meget de driver. ... Forskellene i niveauet af sprøjtemiddeldrift kan også komme fra forskellige vejr-situationer under målingerne (vindhastighed og retning), sprøjtebomvidde, dysetype, højden på sprøjtebommen og dens bevægelser«.

Det, man kan se af tallene, er, at man skal ud på over 10 meters afstand, før der falder under 0,1 pct. af sprøjtedosis, når der sprøjtes ved en fornuftig lav vindhastighed. Samtidig kan man se, at man på plantager skal ud på en afstand af 70 meter for at komme ned i området 0,1 pct. af dosis.

At der skal være en afstand på 10 m til kanten i markafgrøder for at nedsætte afdriften ud over markkan-

ten til omkring 0,1 pct. af sprøjtedosis, bekræftes også af oplysningerne i pjecen fra Landbrugets Rådgivningscenter »Pas på afdriften«, hvor et søjlediagram viser afdrift i pct. af markdosis som funktion af den yderste sprøjtedydes afstand fra markkanten. Oplysningerne gælder ved en vindhastighed på 2 m/sek. Pjecen omdeles som udvalgsbilag til beslutningsforslaget.

Afgørende for, at ovennævnte undersøgelseres resultater holder stik i virkeligheden, er, at landmændene rent faktisk ikke sprøjter ved vindhastigheder over 2 m/sek., at sprøjtedyserne er indstillet med det rigtige tryk, og at sprøjtebommen ikke befinder sig for højt over afgrøden. Det sidste alene kan fordoble vinddriften. Så længe der ikke er klare regler med sanktionsmuligheder vedrørende disse forhold, er man nødt til at fordoble bredden på en sprøjtefri randzone for at være nogenlunde sikker på, at grænsen på maksimalt 0,1 pct. af den udsprøjtede pesticiddosis uden for markerne overholdes. Den sprøjtefrie randzone, der under ideelle forhold burde sættes til 10 m, skal derfor sættes til 20 m i praksis i markafgrøder og øges fra 70 m til 140 m i frugtplantager.

Sprøjteførerens sprøjtecertifikat bør endvidere fornyes med nogle års mellemrum for at sikre, at sprøjteføreren kan huske reglerne og har kendskab til udviklingen inden for optimeret sprøjteudstyr og anbefalet dosis af sprøjtemidler. Der er ved at komme luftstyrede dyser frem, som giver mindre vinddrift. Efter forslagsstillernes opfattelse bør der indføres en overgangsordning, der sørger for, at disse dyser bliver standard. Selv om det ikke helt løser problemet, så reducerer det vinddriften af sprøjtemidler.

Etablering af sprøjtefrie zoner har en positiv effekt for personer, der har haver eller opholder sig i nærhe-

den af konventionelt dyrkede marker. Desuden vil etablering af sprøjtefrie zoner langs søer og vandløb medføre, at belastningen af vandmiljøet med pesticider mindskes. Mange vandløbsorganismer er meget følsomme over for pesticider. Sprøjtefrie zoner langs vandløb og søer vil derfor have en positiv virkning på biodiversiteten i det akvatiske miljø.

Sprøjtefrie randzoner vil desuden have en positiv effekt på antallet af fugle, der lever i agerlandet, og på den vilde flora og fauna langs og i hegn.

De økonomiske vismænds rapport fra den 1. december 2004 har forsøgt at beregne de økonomiske fordele ved sprøjtefrie randzoner og har fundet frem til, at der er en samfundsmæssigt økonomisk gevinst ved at etablere sprøjtefrie zoner. Grundlaget for vismændenes beregninger er efter Enhedslistens opfattelse dybt problematisk. Værdisætning af biodiversitet er næppe mulig. Biodiversitet er en kritisk værdi, der ikke kan værdisættes, men skal bevares og beskyttes, uanset om det økonomisk kan »betale« sig eller ej. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at der er partier, der er gået imod vores tidligere beslutningsforslag af frygt for omkostningerne, men nu fjerner de økonomiske vismænds beregninger denne frygt. Deres beregninger er derfor en væsentlig årsag til, at Enhedslisten nu forventer, at alle Folketingets partier kan støtte beslutningsforslaget.

Skriftlig fremsættelse

Per Clausen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af sprøjtefrie randzoner langs haver, naturarealer, vandløb og søer.

(Beslutningsforslag nr. B 19).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.